

JİNEOLOJİ YAŞAM ALGISIDIR

Gerçeğin uzağına düşmüş sanrılar ilkin zararsız bir düş gibi görünür, sonra da kâbusa dönüşür. Zira kökünden kopan...

Medya DOZ

Düşünün ki Verimli Hilal coğrafyasının en büyüleyici dağlarından biri olan Zagros dağında gürül gürül akan bir kaynak var ama buz gibi, şöyle yürek serinleten, içtikçe daha çok içilmek istenen, coşkun köpükleri olan, değdiği yere hayat veren, serinleten, diriltten, yaşamı çok yakınlara, ta içinize kadar taşıyan bir kaynak.

Ve düşünün ki o kaynak yoksa siz yoksunuz, hayat yok, varlık olmanın hiçbir devinimi yok. En kötüsü de anlam, terki-diyar bir rüzgâra kapılıp gider... Tekrar düşünün ve biraz bizim zamanımıza doğru gelin, şu kendisine bile hayrı kalmamış çağıma doğru ilerleyin, göreceksiniz ki her şey biraz kurak, o bahsi geçen kaynak bile kavruk bir özlemle akar. Herkesin dudaklarına ab-ı hayat olan kaynaklar kurumaya yüz tuttukça aklımız sarsıntılar yaşar, beynimize sorular hücum eder. Başlarız asırlık sorularımıza cevaplar aramaya... Geç kaldık demeyin, tam da esaslı sorular sormanın zamanı ve doğru cevaplar ile işe koyulmanın anları. Ne sorup, neye mi cevap arayacağız? Mesela! Bu hayatta ne eksik, yarım olan ne? Ağır aksak, topallayan şu bastonlu hayatın neyi eksik? Çoook şey, deyip kolay kurtulmanın yollarına başvurmayın, çünkü her yarımlik sakat bırakmaya yetecek denli etkili değildir ama bazı şeyler hayatın mayasıdır, olmazsa olmaz. Yaşam sosyolojimizde var olan ama ifadesi olmayan nedir? Tarihten bu güne en çok ne inkâr edildi ve neden, nedir en çok parçalanan? Elbette ki kadınlığın kimliği, bilimi, sosyolojisi ve tarihselliği... Bunlar sadece yaşamın topallamasını beraberinde getirmez, bir de o kutsal yaşamın yerlerde sürünmesini koşullar. Bütün zamanların yaratıcı gücünü kendinde usul usul barındıran, yeryüzünün en güzel varlıklarından olan kadını noksan gören bütün görüşler, kendindeki eksikliği unutmak için sığınılan kör bir in gibidir. Çünkü egemen eksik olabileceğini hazmedemiyor. Tamlik duygusunu yitirmeme adına kadına bulunan yarımlikların hepsi hayattan bir şeyler eksiltiyor. Tanımsız boşluklarda yuvarlanmak bundan... Kendine bin bir kılıf bulan hiçlik psikolojisi de aynı sancının ürünü. Anlam doğuran bir gerçekliği yaşam dışına atarak yaşadığını sanmak, sanmaktır işte...

Gerçeğin uzağına düşmüş sanrılar ilkin zararsız bir düş gibi görünür, sonra da kâbusa dönüşür. Zira kökünden kopan her bir şey parçalanır, dağılır. İster düşte ol, ister gerçeğin içinde. Bu akıbetten kurtulmanın tek yolu kendi yolunu sistemin yolundan ayırmaktır. Kapitalist sistemin günlük olarak salgıladığı iktidar, bilimcilik, cinsiyetçilik, milliyetçilik, dincilik başta kadının, sonra da bütün toplumun canına okuyor. Toplumun köklerini kemiren, kadını hücrelerine kadar kurutup ruhsuzlaştırmaya çalışan bu sistem naralar atarak "ben geliyorum" demez, seni çağırır ayağına ve sen akıllı başındaysan, uyuşturulmamışsan, ret sahibi olabilirsin. Bu kirli sistemin içinde öğütülmenin farkına varmışsan ve buna karşı duruyorsan insansındır. Atomize olmayı gururuna yedirememişsen, uyanmışsan, insansındır... Silkinip uyanan insan için bütün bilimler yasak meyve ilan edilir ama bir şey hep unutulur. Uyanan insanın gücü yenedünyalar yaratacak coşkuya ve aşka sahiptir. Egemenlerin işine gelmediği için bunu unutabilirler, önemli olan bizim unutmamamızdır. Ve hiçbir zaman hatırlama cesaretinden vazgeçmememizdir, evet, unutmak her zaman envai türden korkaklığı barındırır içinde, hatırlamak ise cesur ruhların işidir.

Yasak meyveden bahsettik ya, eğer yasaklamalar belirleseydi hayatı, hayat diye bir şey olmayacaktı. Havva Ananın elmasının tadını unutmak ne mümkün. Kimler tarihin genetiğiyle oynamaya çalışıyor ve neden? Neden yüzü örtülü bir coğrafya algısı oluşturulmaya çalıştırılıyor kafamızda, neden ülkemiz gizli bir bahçe gibi sunulur yabancı ellere ve bu bahçede bazı meyveler neden yasak? Daha doğrusu niye bize yasak? Kim oynuyor bu kelimelerin kimyasıyla? Bu sosyal bilimler hangi zihinlerin inşası? Neden hiç kaynakların, tarihsel akışların bilimi yok?

Neden her bir şeyin bilimi oluştu da kadının sosyal bir bilimi olmadı?

Evet, kafamızdan geçen, zihnimizi meşgul eden sorularımızın bir kısmını sorduk. Şimdi sıra cevaplar aramakta...

Kadın bütün sosyal bilimlerin en temel ham maddesi olarak eğitilip öğütüldü, her yerde ama hiçbir yerde, var olma ve yok olma arasında bir yerde tutuldu. Görüyoruz ki bilim kendisini tam bir tanrı gibi yapılandırmıştır. Toplumu egemen erkeğe göre inşa etmeye çalışmaktadır. İşte bu yüzden bilimin kaynaklarının ve tarihinin pozitivist bakış açısından arındırılıp asıl kaynağına dönüştürülmesi gerekmektedir. Jineoloji bu anlamda bilimin yeniden kendi öz kaynaklarına ve gerçek anlamına kavuşmasının önemli bir zemini olmaktadır. Daha bismillah deyip tuşlara basmaya başladık ve ilk yazdığımız jineoloji kelimesinin altına belirgin bir kırmızı çizgi gelip yerleşti. 'Neden böyle çizdin' diye soruyorum. Kendinden emin akıl küpü bilgisayar ne dese beğenirsiniz, 'yanlış yazıyorsun!' Hiç altında kalır mıyım 'ne yazmalıymışım' diye soruyorum. Kendini beğenmiş, bilmiş bilmiş cevap veriyor 'jinekoloji yazman gerek'. 'Kim demiş, bu bilimi kim icat etmiş' diye çıkışıyorum bilgisayara, tık yok!

Fukaram öyle bir sinmiş ki kendi kendime gülüyorum. Ey tanrıçalarım şu çağın biz kadınlara layık gördüğü şeye bak, gel de kafayı yeme. Hem hasta düşür, bin bir parçalamaya tabi tut, doğum makinesi gibi kullan, hem de yeryüzünde yaşamı- jini- zeni ve en eski güzelliğe ancak hastalıklı bilimleri layık gör. Yeni yetme şu bilime bak. Jinekoloji kadın hastalıklarını araştıran bilim imiş. Akıllı bilgisayar sen çık aradan, bizim kadın hastalıkları üreten bilimle işimiz yok, 'kelin ilacı olsa kafasına sürerdi' diyor ve kadının sağlıklı yaşaması için sosyal bilimini, sosyal

tarihini, sosyal estetiğini araştırmaya çalışıyoruz.

Bu kapsamda sosyal bilimlerde kadın bakış açısı ve felsefesi ile yöntem sorunu ve bilgi-iktidar çizgisinin köklü bir çözümlenmesi kaçınılmazdır. Kadının sosyal yapısı kendi etik ve estetik değerleriyle ele alınınca gerçek özüne kavuşacaktır. Pozitivizm ve liberalizmin en güçlü kalesi haline gelen sosyal bilimin kadın cephesinden köklü bir eleştiri ve değerlendirilmesi gerekmekte ve jineolojinin en temel çalışması olmaktadır. Bu şekilde ancak kadın tarihi, düşüncesi, tarzı yeniden ele alınıp değerlendirilebilir. Jineoloji kadının yeniden yaşamı kurma alanıdır. Bilimsel çalışmalar kadın varlık bilimi ve tarihsel gerçekliği temelinde yürütülünce anlam kazanacaktır. Bilimin doğru ve toplumsal bir tanıma kavuşmasında felsefe ve etik ile bağlarının güçlü kurulmasında önemli bir yeri vardır. Bir anlamda bilimi aşırı analitik ve egemen erkek aklından çıkartıp kadın ve toplum eksenine akıtmak hakikate ulaşmanın temel bir zemini haline getirmek gerekiyor. Bu anlamda bilimi, hakikati çarpıtmanın yolu ve yöntemi olmaktan çıkarıp, jineolojiyle hakikate ulaşmanın adresine dönüştürebiliriz.

Geçenlerde Kürdistan özgürlük mücadelesinin kadın hareketinin jineolojiyle ilgili bir belgesine göz gezdirdim ve dedim ki eğer gerçekten bu mümkünse -ki mümkün- o zaman hayat bizden yana, ya da biz kadınlar yeniden başlayıp dünyayı güzellikler ülkesine dönüştürebiliriz. Kısaca şöyle hedefler vardı: “Kadın bilim merkezleri, kadın siyaset akademileri, kadın estetik enstitüleri, kadın dili ve edebiyat akademileri, kadın sosyal bilim akademileri, kadın kültür akademileri, kadın güzel sanatlar akademileri, kadın tarihi akademileri, özgür kadın akademileri, kadın-çocuk sağlık merkezleri veya doğal şifa araştırma merkezleri” oluşturmayı hedefleyip devam ediyordu belge. Tuhaf bir heyecan kapladı içimi, sistem karşıtı tüm düşüncelerim adeta kanatlandı.

Alternatif ve yaşam sistemi kendine ait bir kadın dünyası şekillendi kafamda. Şairi, yazarı, öğretmeni, öğrencisi, şifacısı toplanmışız ot çaylarının buharının hoş kokuları eşliğinde tartışıyoruz. Sistemin erkek aklından uzakta, şimdiye dek kafalarda oluşan bütün kodlamaları, bize ait olmayan tanımlamaları, inşa edilmiş yaşamlarımızı tartışıyoruz. O kadar çok şey birikmiş ki her kesimden kadın buluşması adeta sınıfsız, ırksız, devletsiz, despotsuz, bir kadınlar bahçesi veya jineolojinin özgür yaratma arayışçıları gibiyiz. Hayali bile çok güzel. İnsanca alınan her nefes daha bir anlamlı, hep kıyıda köşede duran kadın jineolojide hak ettiği yerde, tam da hayatın orta yerinde. Biçilmiş rollerin ötesinde, kendi öz varlığının bilinciyle kendisi olmak isteyen kadınların yeni yaşam alanıdır jineoloji. Kendi tarihini kendi elleriyle nakışlamak isteyen tanrıça soyunun müritleri kadınlar verili olan, dayatılan bütün yaşam biçimlerinin dışında nasıl bir yaşam istediklerini jineolojinin sunduğu sosyal bilimde ve akademilerde örgütlenerek netleştirebilirler. Böylesi kadınca çarpan yüreklerin olduğu her yer cennete dönüşür, en güzel destanlar yazılır, tarihsel ezgi tadında şiirler yazılır, düş dünyasında gerçeğe yetebilecek kadar sanatsal eserler yaratılabilir, tanrıçaların öldürülmeye çalışıldığı ve yıkım kültürünün inşa edildiği çağlara ağıtlar yakılabilir, yine her şeye rağmen direnen, özü kadınca olan halk kültürlerine türküler yazılabilir. Kısacası bu kadın dünyasında istediğiniz kadar sanatsal ve kültürel akışlarla ruhunuzu özgürlük rüzgârlarına bırakabilirsiniz. Çünkü esir alınan kadın dünyası özgürlükle buluşunca kendi etiğini ve estetiğini en güzel şekilde oluşturabilecek potansiyele sahiptir. Kendi beden düş ve duygusunu iradesiyle

yönlendirmek en insani eylem olduğu kadar, kadın dünyasına en çok yakışan bir eylemdir de.

Bu anlamlarıyla birlikte jineolojinin etik estetik alanıyla bağlantılı olarak erkek egemen dile alternatif bir kadın dilinin oluşması gereği de ortaya çıkmaktadır.

Tarihte yaşayan on binlerce onur abidesi kadının ruhu şad olmayı bekliyor. Bu anlamda jineoloji sosyal bilimler alanında bize sonsuz bir alan açıyor. Sonsuzluk ise en çok kendisini sanatla ifadeye kavuşturabilecek bir yapıya sahip. Ve jineolojinin hedeflediği kuramsal ve kurumsal içerik sanatı, edebiyatı, kültürü, tarihi, bilimi, siyaseti, estetiği, eğitimi ve sağlığı kapsıyor. Bu bir bütünen yeni yaşamın oluşumu demek. Bu, kadının yenedünyası demek. Bu her şeyi ile çarpıtılmış, sararıp solmuş iktidar algılarından kurtulmak demek. Jineoloji sisteminin içinde yer almak, her şeye hakkını verme algısı ile büyümek demek.

Hayatımızı çepeçevre saran eril bir dil, edepten nasiplenmemiş bir edebiyat ve kapitalist sistemin dörtlüna koşturduğu bir sanat, kadının sosyal yaşamında, esnek olan zihinsel yapısında barınacak bir içeriğe sahip olmadığı gibi şekilsizdir de. Bu anlamda kadının kendine has dili, sözüne kadın renginde, etik değerleriyle estetik kazandıran bir edebiyat sahibi olmalıdır. Biliyoruz ki her şey dili doğru anlamlara kavuşturmakla başlar zira dilimiz zihnimizin aynasıdır. Kadın diliyle edebiyat yapma iddiası ise devrimsel bir çıkıştır. Bu çağın zihniyet yapısına musallat olmuş cinsiyetçi ideoloji cinsleri kimliksiz yaratıklara dönüştürme kancası gibi çalışıyor. Dillere pelesenk olan aşırı kadınsı ve erkeksi ifadelerin hiçbirisi insanlığın özüne denk değil. Toplumu hakikati ile buluşturacak eski tanrıça diline ve edebine ihtiyaç vardır. Ne yırtıcı aslan karakterli bir erkek figürü, ne de her an avlanmaya hazır ceylan karakterli bir kadın figürü bizim edebimizin ve dilimizin, daha doğrusu insani felsefemizin kabul edebileceği bir gerçektir. Edebiyatın ilk elden temel maddesi sözdür. Sözü doğru bir zihniyetten süzüp insanlığa sunmak ise ahlaki bir görevdir. İnsanın doğallığını yansıtan, estetik duygu, estetik haz, insan varlığının vazgeçilmezidir.

Edebiyat bir üretim biçimidir, üretilen şey ise ahlakını, ideolojini açığa çıkarır. Gerçek sanatın, özellikle de edebiyatın işi toplumu, esasta insanı araştırmak ve anlamlı yaşamın yollarını açmaktır. Sosyal bilim olarak edebiyat, jineolojinin toplumsal anlayışını açığa çıkaracak, etik ve estetik değerlerini ifadeye kavuşturacak yaratıcı eylemler bütünüdür. Beş bin yıllık egemen sistem yalana dayalı dili ve edebiyatıyla kadın sorununu bin bir sıfat ve imgeyle tanımsızlık deryasında boğmaya çalışırken, biz kadınlar eli kolu bağlı duracak değiliz. Elbette duygu dolu zekâmızın buna bir isyanı olacak. Elbette viran edilen insanlık tarihine yazacak bir şiirimiz olacak, elbette acı ve sevinçlerimizi türküleştireceğiz. Sanılmasın ki kadınlık laldır. Yazılacak binlerce öykü ve romana gebedir hayatlarımız.

Jineoloji kadının sosyal bilimi ve yaşam alanı ise, edebiyat da söze estetik kazandıran manadır ve bu dil en çok kadına yakışmaktadır. Kendi doğallığına kavuşmuş kadın dünyasının dili zaten destansı ve edebidir. Jineolojiyi gerçek anlamda insanlık ve kadınlık bilimi haline getirecek olan, eril dili ve verili kadın kimliklerini kabul etmemesidir. Dolayısıyla kadını gerçek kimliğine kavuşturacak olan kendi dilini oluşturup edebi eserlerle ölümsüzlüğünü yansıtmasıdır. Yaşam bilimi olarak ele alacağımız jineolojinin temel amacı aydınlanma ve toplumsal dönüşümdür. Toplumsal dönüşüm her şeyden önce dilde başlar. Edebiyat alanı bu amacı gerçekleştirmenin

yegâne yoludur